

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

79.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 1-го Октября — 1835 — Wilno. Wtorek. 1-go Października.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

Ежедневная Варшавская газета уведомляетъ:
Теплицъ, 27-го Сентября.

Вчера вечеромъ прибылъ сюда Его Величество Императоръ Всероссийскій въ сопровожденіи Генераловъ Бенкендорфа и Орлова и остановился въ Герцогскомъ замкѣ, во 2-мъ этажѣ: поелику нижній, съ большою гостинною залю, занять Хозяиномъ Е. В. Императоромъ Фердинандомъ. Ея Величество Императрица Россійская и Августѣйшій Пруссійскій Король прибудутъ сюда сегодня прямо изъ Силезіи. Вскорѣ начнутся большія празднества.

Санкт-Петербургъ, 20-го Сентября.

Его Императорское Величество въ присутствіи Своемъ въ городѣ Каленъ, Сентября 10-го дня 1835 года, соизволилъ отдать слѣдующій приказъ.

Производятся.

За отличіе по службѣ, изъ Полковниковъ въ Генералъ-Майоры: С. - Петербургскій Платье-Майоръ, Лейбъ-Гвардіи Измайловскаго полка Болдыревъ 1-й, съ назначеніемъ Командантомъ въ городѣ Иркутскъ, съ состояніемъ по Арміи. Командиръ Санктпетербургскаго Арсенала, состоящій по Артиллеріи Эйзеншфонъ-Шварценбергъ, со старшинствомъ съ 7-го Апрѣля 1835 года, съ оставленіемъ при прежней должности и по Артиллеріи. Командиръ Гусарскаго Принца Оранскаго полка, Дубельтъ 2-й, съ назначеніемъ Командующимъ 1-ю бригадою 4-й Легкой Кавалерійской дивизіи. Командиръ Бѣлгородскаго Уланскаго полка, Панинъ 2-й, съ состояніемъ по Кавалеріи. Командиръ 2-й бригады 21-й Пѣхотной дивизіи, состоящій по Арміи Свертковъ, съ оставленіемъ при прежней должности. Командиръ Сумскаго Гусарскаго полка, Кусовниковъ, съ состояніемъ по Кавалеріи. Лейбъ-Гвардіи Уланскаго полка Князь Ваграціонъ-Имеретинскій 1-й, съ назначеніемъ въ Свиту Его Императорскаго Величества. Лейбъ-Гвардіи Московскаго полка Бутовскій 1-й, съ состояніемъ при 2-й Гвардейской Пѣхотной дивизіи. Командиръ Украинскаго Егерскаго полка, Дровецкій, съ состояніемъ по Арміи. Командиръ 3-го Саксеннаго баталіона, Обручевъ 2-й, съ состояніемъ по Инженерному Корпусу и при Главномъ Штабѣ Дѣйствующей Арміи. Командиръ Эстляндскаго Егерскаго полка, Карловичъ, съ состояніемъ по Арміи. Адъютантъ Его Императорскаго Высочества Великаго Князя МИХАИЛА ПАВЛОВИЧА, Лейбъ-Гвардіи Преображенскаго полка Анненковъ 3-й, съ назначеніемъ въ Свиту Его Императорскаго Величества и съ состояніемъ при Штабѣ Главнаго Начальника Пажескаго, всѣхъ Сухопутныхъ Кадетскихъ Корпусовъ и Дворянскаго полка. Командиръ Сибирскаго Гренадерскаго полка, Ниловъ, съ состояніемъ по Арміи. Командиръ Жандармскаго полка и Исправляющій должность Коменданта Главной квартиры Дѣйствующей Арміи, Парадовскій 1-й, съ состояніемъ по Кавалеріи. Исправляющій должность Начальника 4-го Округа Корпуса Жандармовъ, Языковъ 1-й, съ утвержденіемъ Начальникомъ сего Округа. Фли-

ВІАДОМОСТІ КРАЈОВЕ.

Вильно.

Codzienna Gazeta Warszawska donosi:
Teplitz 27 Września.

Вечоръ вѣчеромъ прибылъ ту Найяснѣйшій Цесаръ Россійскій въ товариствѣ генераловъ Бенкендорфа и Орлова, и высадъ въ замку хлѣбѣмъ на 2-мъ этажѣ, поелику первое зъ powodu wielkiej sali biesiadnej, zajęte jest przez Gospodarza, N. Cesarza Ferdynanda. Найяснѣйшій Цесаръ Россійскій и N. Król Pruski, spodziewani tu są dzisiaj wprost ze Szlązka. Natychmiast rozpoczną się wielkie uroczystości.

Санкт-Петербургъ, дня 20 Września.

Его Цесарская Моść, podczas obecności Swojej w mieście Kaliszu, dnia 10go Września 1835go roku, raczył wydać następujący rozkaz dzienny:

Wyniesieni są:

За однѣженіе въ службу, Полковники на Jenerat-Majorów: St. Petersburgski Plac-Major, Leyb-Gwardyi Izmayłowskiego półku Boldyrew 1szy, z назначениемъ на Komendanta do miasta Irkucka, z liczeniemъ въ Арміи. Dowódzca St. Petersburgskiego Arsenalu, liczący się w Artylleryi Eisen-von-Schwartzenberg, ze starszeństwem od 7go Kwietnia 1835go roku, z pozostaniem na dawniejszym obowiązku, i w Artylleryi. Dowódzca półku Huzarów Xięcia Orańskiego, Dubelt 2gi, z назначениемъ на Dowódcę 1szej brygady, 4tej lekkiej kawaleryyskiej dywizyi. Dowódzca Białogrodzkiego Ułańskiego półku, Paniutin 2gi, z liczeniemъ въ кавалеріи. Dowódzca 2giej brygady, 21szej dywizyi pieszej, liczący się w Арміи Swierczkow, z pozostaniem na dawniejszym obowiązku. Dowódzca Sumskiego półku Huzarów, Kusownikow, z pozostaniem w кавалеріи. Leyb-Gwardyi półku Ułanów Xięcia Bagration-Imeretynski 1szy, z przeznaczeniem do Orszaku Jego Cesarskiej Mości. Leyb-Gwardyi półku Moskiewskiego Butowski 1szy, z liczeniemъ при 2giej Gwardyyskiej dywizyi pieszej. Dowódzca Ukrainskiego półku Strzelców, Drowiecki, z liczeniemъ въ Арміи. Dowódzca 3go batalionu Saperów, Obruczew 2gi, z liczeniemъ въ Инженерскомъ Корпусіе і при Głównym Sztabie Działającej Арміи. Dowódzca Estlandzkiego półku Strzelców, Karłowicz, z liczeniemъ въ Арміи. Adjutant Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Xięcia MICHAŁA PAWŁOWICZA, Lejb-Gwardyi Preobrażenskogo półku, Annenkov 3ci, z przeznaczeniem do Orszaku Jego Cesarskiej Mości і z liczeniemъ при Sztabie Głównego Naczelnika Paziów, wszystkich lądowych Kadeckich Korpusów і Dworzańskogo półku. Dowódzca Sybirskiego półku Grenadyerów, Nitow, z liczeniemъ въ Арміи. Dowódzca półku Żandarmów і pełniący obowiązek Komendanta Główney Kwatery Арміи Działającej, Paradowski 1szy, z liczeniemъ въ кавалеріи. Pełniący obowiązek Naczelnika 4go okręgu Korpusu Żandarmów, Jazykow 1szy, z utwierdzeniem на Naczelnika tego okręgu. Adjutant Skrzydłowy Jego Cesarskiej Mości, Leyb-Gwardyi półku Grenadyerów Xięcia Meszczerski, z назначениемъ do Orszaku Jego Cesarskiej Mości. Adjutant Skrzydłowy Jego Cesar-

гелъ-Адъютантъ Его Императорскаго Величества, Лейбъ-Гвардіи Гренадерскаго полка Князь *Мецкерскій*, съ назначеніемъ въ Свиту Его Императорскаго Величества. Флигель-Адъютантъ Его Императорскаго Величества, Кавалергардскаго Ея Величества полка *Лагиновъ*, съ состояніемъ по Кавалеріи и при Главномъ Штабѣ Дѣйствующей Арміи. Лейбъ-Гвардіи Егерскаго полка *Вяткинъ*, съ состояніемъ при 1-й Гвардейской Пѣхотной дивизіи. Директоръ Пажескаго Корпуса, Флигель-Адъютантъ Его Императорскаго Величества, *Игнатъевъ 2-й*, съ назначеніемъ въ Свиту Его Императорскаго Величества и съ оставленіемъ въ той же должности.

Назначаются:

Главнoкомандующій Дѣйствующею Арміею, Генераль-Фельдмаршалъ Князь Варшавскій Графъ *Паскевичъ-Эриванскій*, Шефомъ Орловскаго Егерскаго полка, которому именоваться Егерскимъ Генераль-Фельдмаршала Князя Варшавскаго Графа Паскевича-Эриванскаго полкомъ. По Кавалеріи. Начальникъ 3-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Генераль-Лейтенантъ Графъ *Ностичъ*, Генераль-Адъютантъ къ Его Императорскому Величеству. Командиръ 1-й бригады 2-й Легкой Гвардейской Кавалерійской дивизіи и Лейбъ-Гвардіи Драгунскаго полка, Генераль-Маіоръ Баронъ *Оффенбергъ 2-й*, Командующимъ 3-ю Легкою Кавалерійскою дивизіею. Командиръ Лейбъ-Гвардіи Уланскаго Его Императорскаго Высочества Великаго Князя **МИХАИЛА ПАВЛОВИЧА** полка, Генераль-Маіоръ *Марковъ 1-й*, Командиромъ 1-й бригады 2-й Легкой Гвардейской Кавалерійской дивизіи, съ оставленіемъ въ прежней должности. Командиръ 1-й бригады 3-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Дмитріевъ-Мамоновъ*, состоятъ по Кавалеріи. Командиръ 1-й бригады 6-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Арсеньевъ 1-й*, Командиромъ 1-й бригады 3-й Легкой Кавалерійской дивизіи. Состоящій по Кавалеріи Генераль-Маіоръ *Витте 1-й*, Командующимъ 1-ю бригадою 6-й Легкой Кавалерійской дивизіи. Командиръ 1-й бригады 4-й Легкой Кавалерійской дивизіи, Генераль-Маіоръ Баронъ *Врангель 2-й*, Командующимъ Лейбъ-Гвардіи Драгунскимъ полкомъ. Гусарскаго Принца Оранскаго полка Полковникъ Графъ *Оруркъ 2-й*, Командующимъ онымъ полкомъ.

Дополненіе къ Высочайшему приказу, отданному Сентября 10-го дня 1835 года. Главнoкомандующій Дѣйствующею Арміею, Генераль-Фельдмаршалъ Князь Варшавскій Графъ *Паскевичъ-Эриванскій*, удостоился получить отъ Его Величества Короля Прусскаго шпагу, украшенную алмазами, при особомъ рескриптѣ. Сей рескриптъ, — свидѣтельство высокаго вниманія Его Королевскаго Величества къ подвигамъ и славіи Русской Арміи и къ военнымъ достоинствамъ ея знаменитаго вождя, — Государь Императоръ, дѣлая извѣстнымъ по Арміи, соизволилъ оставаться въ твердой увѣренности, что храбрыя войска Русскія сохранять и впредь неизмѣнно тѣ добрыя, отличительныя свойства Русскаго солдата, которые приобрѣли имъ любовь и признательность соотечественниковъ, уваженіе союзниковъ и постоянное благоволеніе Его Императорскаго Величества. (Р. И.)

Письмо Прусака къ пріятелю изъ Калиша.

Калишъ, 10 (22) Сентября, 1835. Празднества, озарившія Калишъ, приближаются къ концу. Уже въ прошедшее Воскресенье выѣхали отсюда оба Эрцгерцога Австрійскіе. Сегодня Его Величество Король Пруссій изволилъ отправиться въ предѣлы своихъ владѣній. Нѣкоторые изъ прочихъ Германскихъ Принцевъ, прибывшихъ въ Калишъ, уже выѣхали, другіе послѣдуютъ за ними сегодня или завтра.

Императоръ Россійскій, по достовернымъ извѣстіямъ, намѣренъ остаться здѣсь до будущаго Четвертка, и послѣ того отправиться прямо въ Теплицъ.

Прекраснѣйшая погода постоянно благоприятствовала многочисленнымъ и блистательнымъ празднествамъ, пролетѣвшимъ на подобіе волшебныхъ видѣній предъ изумленными нашими взорами. При самомъ прибытіи нашемъ въ Калишъ, мы были поражены огромными приготовленіями къ предстоящимъ торжествамъ; но пріемъ, оказанный здѣсь всѣмъ и каждому, превзошелъ всѣ ожиданія. Угощеніе было истинно Царское, въ полномъ значеніи сего слова.

Ни малѣйшее недоразумѣніе, которое легко могло бы случиться при различіи языковъ, обычаевъ и привычекъ, не нарушило согласія между войсками обѣихъ націй.

Знаменитое Русское гостепрѣимство выказалось здѣсь въ полномъ своемъ блескѣ. Квартіры, экипажи, верховыя лошади, все было заготовлено; предупреждалось каждое желаніе собравшихся здѣсь иностранныхъ особъ. За разными столами обѣдали е-

скіе Мошці, полку Кавалергардовъ **НАЙЯСНѢЙШЕГО ЦЕСАРЗОВЕГО Зачыновъ**, зъ иченіемъ сіе въ Кавалеріи і пры Глównымъ Штабѣ Чыннеу Арміи. Лейб-Гвардыі полку Стрелцовъ *Віаткинъ*, зъ иченіемъ сіе пры ішзеу Гвардыіскіеу дывізіі пieszey. Дыректоръ Корпусу Пазіów Adjutant-Skrzydłowy Jego CESARSKIEY Mości, *Ігнатъевъ 2gi*, зъ назначеніемъ до Оршаку Jego CESARSKIEY Mości, і зъ позостаніемъ на давніейшымъ обовязку.

Назначая ся:

Глówno - Dowódzacy Woyskiem Działającem, Jenerał-Feldmarszałek Xiążę Warszawski, Hrabia *Paskiewicz-Erywański*, Szefem Orłowskiego półku Strzelców, który mianować się ma Jenerała Feldmarszałka Xiążęcia Warszawskiego Hrabia Paskiewicza-Erywańskiego półkiem Strzelców. W Kwaleryi. Naczelnik 3ciey lekkiey kawaleryyskiey dywizyi, Jenerał-Porucznik Hrabia *Nostitz*, na Jenerał-Adjutanta do Jego CESARSKIEY Mości. Dowódzca iszey brygady 2giey lekkiey Gwardyyskiey Kawaleryyskiey dywizyi і Лейб-Гвардыі полку Драгонów, Jenerał-Major Baron *Offenberg 2gi*, Dowódzcym 3cią lekką Kawaleryyską dywizją. Dowódzca Лейб-Гвардыі Уланскаго Jego CESARSKIEY WYSOKOŚCI WIELKIEGO Xiążęcia **MICHAŁA PAWŁOWICZA** полку, Jenerał-Major *Markow iszy*, Dowódzcą iszey brygady 2giey lekkiey Gwardyyskiey Kawaleryyskiey dywizyi, зъ позостаніемъ на давніейшымъ обовязку. Dowódzca iszey brygady 3ciey lekkiey Kawaleryyskiey dywizyi, Jenerał-Major *Dmitrjew-Mamonow*, ма сіе лічыць въ Кавалеріи. Dowódzca iszey brygady 6tey lekkiey kawaleryyskiey dywizyi, Jenerał-Major *Arsenjew iszy*, Dowódzcą iszey brygady 3ciey lekkiey kawaleryyskiey dywizyi. Лічачы сіе въ Кавалеріи Jenerał-Major *Witte iszy*, Dowódzcym iszą brygadą 6tey lekkiey kawaleryyskiey dywizyi. Dowódzca iszey brygady 4tey lekkiey kawaleryyskiey dywizyi, Jenerał-Major Baron *Wrangel 2gi*, Dowódzcym Лейб-Гвардыі полкомъ Драгонów. Huzarskiego Xięcia Oranii полку Półkownik Hrabia *Orurk 2gi*, Dowódzcym tym полкіемъ.

Dodatek do Naywyższego Rozkazu dziennego, wydanego dnia 10go Września 1835go roku. — Глówno-Dowódzacy Armią Działającą, Jenerał-Feldmarszałek Xiążę Warszawski Hrabia *Paskiewicz-Erywański*, miał zaszczyt otrzymać od Najjaśniejszego Króla Pruskiego szpadę, brylantami ozdobioną, przy osobnym Reskrypcie. Reskrypt ten, — dowód wysokiey uwagi Jego Królewskiej Mości ku czynom і sławie Ruskiej Armii і wojennym talentom jej знаменитого Wodza, — Cesarz Jegomości, czyniąc wiadomym Armii, raczy zostawać w mocném przekonaniu, że waleczne woyska Ruskie zachowają і nadal niezmiennemi te dobre, odznaczające przymioty Ruskiego żołnierza, które im zjednały miłość і przywiązanie spółziomków, poważenie sprzymierzeńców і stateczne zadowolenie Jego CESARSKIEY Mości. (R. I.)

List Prusaka do przyjaciela z Kalisza.

Kalisz, 10 (22) Września, 1835. Uroczystości, które uświetniły Kalisz, do końca się zbliżają. W zeszłą niedzielę wyjechali już ztąd obay Arcy-Xiążęta Austriacy. Dziś Najjaśniejszy Król Pruski raczy wyjechać do granic Państw swoich. Niektórzy z dalszych Xiążąt Niemieckich, przybyłych do Kalisza, już wyjechali, inni udadzą się za nimi dziś lub jutro.

CESARZ Rossyyski, podług najpewniejszych wiadomości, ma zamiar tu pozostać do przyszłego czwartku, а potem prosto wyjechać do Teplitz.

Nader piękna pogoda, stale sprzyjała licznym і świetnym uroczystościom, które, jak czarowne zjawiska, przeleciały przed zdumionym naszym wzrokiem. Przy samém naszym przybyciu do Kalisza, byliśmy zdziwieni wielkimi przygotowaniami do mających się odbyć uroczystości; lecz przyjęcie, okazane tu wszystkim і każdemu z osobna, przewyższyło wszelkie oczekiwanie. Przyjęcie prawdziwie Monarchiczne, w zupełnym znaczeniu tego wyrazu.

Najmnieysze nieporozumienie, któreby łatwo mogło zdarzyć się przy różnaitości języków, obyczajów і zwyczajów, nie naruszyło zgody między woyskami obu dwu narodów.

Sławna Ruska gościnność, wykazała się tu w zupełnym swym blasku. Kwatery, pojazdy, wierzechowe konie, wszystko tu było przygotowane; uprzedzane było każde żądanie, zgromadzonych tu cudzoziemskich osób. U każdego stołu obiadowało codziennie około dwóch

жедневно около двухъ тысячъ человѣкъ. Всего было вдоволь. Иностранцы Принцы, имѣвшіе съ собою своихъ лошадей, получали на нихъ фуражъ, а на содержаніе прислуги была выдаваема отъ казны сумма, превосходившая ея потребности.

Геройскій видъ и рыцарскій духъ Императора возбуждали всеобщее удивленіе. Онъ являлъ свое величіе во всѣхъ отношеніяхъ. Сердца невольно увлекались невыразимою Его любезностію. Природа осыпала сего Монарха драгоценнѣйшими своими дарами. Въ Немъ нѣтъ ничего обыкновеннаго, и всякъ, кто Его увидитъ, кто узнаетъ Его нравъ, кто вникнетъ въ Его дѣйствія, — невольно сознается, что само Провидѣніе вознесло Его на высокую степень, Имъ занимаемую, для исполненія великихъ своихъ цѣлей. Императоръ Россійскій представляетъ Собою изящнѣйшій примѣръ Царя и человѣка.

Вѣжливость Императора проявлялась въ самыхъ малѣйшихъ отбѣнкахъ и во всякомъ случаѣ. Обращеніе Его съ Королемъ превосходило всякое сравненіе. Императоръ выражалъ Свою къ Нему любовь и уваженіе безчисленными свидѣтельствами благородной предупредительности и той искренней вѣжливости, которая, проистекая отъ души, не можетъ быть подведена подъ правила. Никогда, въ продолженіи нѣсколькихъ лѣтъ, не видали Короля въ столь веселомъ расположеніи духа и столь бодрымъ, какъ во время пребыванія въ Калишѣ.

Большіе маневры, составлявшіе главную цѣль съѣзда обоихъ Монарховъ, произведены были съ величайшимъ успѣхомъ. Россійская гвардія и армейскіе полки, пѣхота и кавалерія, возбуждали всеобщее удивленіе, какъ устройствомъ своимъ, такъ и точностію движеній. Нельзя видѣть лучшихъ войскъ. И люди и кони равно отличны. Къ нимъ присовокупились Пруссійскія войска, достойныя ихъ во всѣхъ отношеніяхъ. Объ этомъ всѣ мнѣнія единогласны.

Каждый вечеръ собиралось въ театрѣ большое число присутствующихъ здѣсь иностранцевъ. Труппы комическая и балетная были отличныя; первая, составленная изъ артистовъ Берлинскаго театра, послѣдняя отчасти изъ Варшавской труппы.

Нѣсколько разъ были даваемы въ лагерѣ и на дворцовой площади концерты, въ которыхъ участвовали двѣ тысячи музыкантовъ. Нельзя себѣ вообразить ничего великолѣпнѣе!

Въ лагерѣ былъ сожженъ блестящій фейерверкъ, съ букетомъ, составленнымъ изъ сорока тысячъ ракетъ. При открытіи вензеля Короля Прусскаго, около шестидесяти тысячъ войскъ Россійскихъ и Пруссійскихъ, при пушечномъ громѣ, троекратно наполнили воздухъ криками ура! и вдоль всего фронта разлился бѣглый огонь, какъ потокъ лавы. Очаровательно!

Воспоминаніе о сихъ величественныхъ картинахъ никогда не изгладится изъ нашей памяти. Если дружба, существующая между Россією и Пруссією, имѣла надобность въ случаѣ къ своему изліянію, къ заключенію еще тѣснѣйшаго, искреннѣйшаго союза, то сіе было бы исполнено нынѣ во всемъ значеніи сихъ словъ. Свиданіе въ Калишѣ имѣло для многихъ великую цѣну. Старые друзья, сослуживцы въ битвахъ Лейпцигской и Парижской, увидѣлись еще разъ; молодые воины познакомились и подружились другъ съ другомъ. Одни воспоминали достославные подвиги прежнихъ лѣтъ; другіе переносились въ будущность, усердствуя дѣломъ подкрѣпить союзъ сердецъ! (Св. П.)

— Блаженнѣйшій Патріархъ Іерусалимскій *Аванасій*, въ письмѣ къ Архіепископу *Іеровею*, свидѣтельствуя благодарность и посылая благословеніе свое всѣмъ Православнымъ сынамъ Святыя церкви, за ихъ пламенное ревнованіе къ пользѣ Храма Живоноснаго Гроба во Іерусалимѣ, извѣщаетъ, что Священныя жертвы ихъ, весьма ощутительно врачуютъ раны церкви Іерусалимской; нанесенныя ей продолжительнымъ, неблагопріятнымъ временемъ и мѣстными обстоятельствами; въ чемъ могутъ удостовѣрить, бывшіе въ нынѣшнемъ году во Іерусалимѣ, для поклоненія Святому Гробу Господа Нашего Іисуса Христа, въ весьма великомъ множествѣ, Христіане. Въ числѣ сихъ поклонниковъ были Графъ Александръ Васильевичъ *Медель* и Г-нъ Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Авраамъ Сергѣевичъ Норевъ*. Сии посѣтители, сколько по званію своему, столько же и по усердію къ пользѣ церкви Іерусалимской, достопамятны; предъ прибытіемъ ихъ во Іерусалимъ, снова появлялись злобные завистники, враждующіе противу Храма при Гробѣ Спасителя Нашего, которые въ послѣдствіи могли препятствовать устройству Іерусалима, возникающаго нынѣ съ быстротою изъ полуразвалинъ своихъ; но по ходатайству у *Ибрагима-Паши* Графа Александра Васильевича *Меделя*, Свя-

тысяцы ludzi. Wszystkiego był dostatek. Cudzoziemscy *Xiążęta*, którzy z sobą mieli swe konie, otrzymywali dla nich furaz, a na utrzymanie posługi, wydawana była ze skarbu summa, przewyższająca jej potrzeby.

Postać bohaterka i duch rycerski Cesarza, wzbudzały powszechne podziwienie. Okazał On Swą wielkość we wszystkich względach. Zniewalał serca niewymowną Swą łaskawością. Przyrodzenie osypało tego Monarchę, najdroższymi swymi darami. Niema w Nim nic pospolitego, i każdy, kto Go ujrzy, kto pozna Jego charakter, kto weydzie w Jego działania, — pomimowolnie przyznać musi, że sama Opatrzność wyniosła Go do wysokiey godności, przez Niego sprawowanej, dla dostąpienia wielkich swych celów. Cesarz Rosyjski wystawia z Siebie napyknięjszy przykład Króla i człowieka.

Uprzejmość Cesarza okazywała się w najmniejszych odcieniach i w każdym razie. Obchodzenie się Jego z Królem przewyższało wszelkie pojęcie. Cesarz wynurzał Swą ku Niemu miłość i poważenie, przez niezliczone oświadczenia, szlachetnego uprzedzenia i tę szczerą delikatność, która, pochodząc z duszy, nie może być podciągnięta pod prawidła. Nigdy, w przeciągu kilku lat, nie widziano Króla, ani tak wesołym, ani tak czerstwym, jak podczas pobytu w Kaliszu.

Wielkie manewry, stanowiące główny cel zjazdu obu Monarchów, odbyte były z nadzwyczajną pomysłnością. Gwardya Rosyjska i półki Armii, piechota i jazda, wzbudzały powszechne zadziwienie, przez swoje urządzenie i dokładność poruszeń. Nie można widzieć lepszych wojsk. Ludzie i konie zarówno piękne. Do nich się przyłączyły wojska Pruskie, godne ich we wszelkim względzie. O tém wszystkie zdania są jednomyślne.

Co wieczor na teatr zgromadzała się wielka liczba obecnych tu cudzoziemców. Tрупы, komiczna i baletowa były przewyborne; pierwsza złożona z artystów teatru Berlińskiego, ostatnia w części z Warszawskiej tрупы.

Kilka razy w obozie i na pałacowym placu dawane były koncerty, które składały dwa tysiące muzykantów. Nic wystawić sobie wspanialszego nie można.

W obozie spalony był świetny fajerwerk, z bukiem, z 40,000 rakiet złożonym. Przy odkryciu cyfry Króla Pruskiego, około 60,000 wojsk Rosyjskich i Pruskich, wśród huku dział, trzykrotnie napełniły powietrze okrzykami ура! i wzdłuż całego frontu rozlał się nieustający ogień, jak potok lawy. O jak cudnie!

Pamięć tych wielkich i wspaniałych obrazów, nigdy się nie wygłodzi z naszej pamięci. Jeśli przyjaźń, istniejąca między Rosją i Prussami, miała potrzebę przy okoliczności wylania się, dla zawarcia jeszcze ścisłego i szczerzego związku, tedy to, byłoby teraz wypełnionem w całym znaczeniu tych wyrazów. Widzenie się w Kaliszu, miało dla wielu wysoką cenę. Starzy przyjaciele, współwojownicy w bitwach Lipskiej i Paryskiej, jeszcze się raz z sobą obaczyli, młodzi wojownicy zaznajomili się i zaprzyjaźnili. Jedni przypominali pamiętne czyny lat dawniejszych; drudzy przenosili się do przyszłości, pragnąc rzeczą samą umocnić serc związki! (P. P.)

— Błogosławiony Patryarcha Jerozolimski *Atanazy*, w liście do Arcybiskupa *Jerofeusza*, oświadcza podziękowanie i przesyłając swe błogosławieństwo wszystkim prawowiernym synom Kościoła Świętego, za ich pałającą gorliwość ku dobru Świątyni Grobu Pańskiego w Jerozolimie, uwiadamia, że ich święte ofiary, bardzo widocznie leczą rany Kościoła Jerozolimskiego, zadane mu przez długi i niepomysłny przeciąg czasu i miejscowe okoliczności; w czem mogą zapewnić tego roku nawiedzający Jerozolimę, dla oddania pokłonu Świętemu Grobowi Pana Naszego Jezusa Chrystusa, w bardzo wielkiej liczbie, Chryścianie. W liczbie tych pobożnych znajdowali się Hrabia *Alexander Medem* i P. Rzecznik Rady Stanu *Abraham Norow*. Odwiedzicie ci, ile ze swego stanu, tak i z gorliwości ku dobru Kościoła Jerozolimskiego, są pamiętni; przed ich przybyciem do Jerozolimy, znowu się ukazali złośliwi zawistnicy, pałający nieprzyjacielstwem przeciwko Świątyni Grobu Chrystusa Pana, którzy w następnym czasie mogli być przeszkodą do wybudowania Jerusalemu, szybko teraz ze swych wznoszącego się gruzów; lecz za staraniem u *Ibrahima Paszy* Hrabiego *Alexandra Medema*, święte to miasto od zawiści dalszych innowierców zupełnie zabezpieczone zostało.

тый градъ сей, отъ дальнѣйшей злобы иновѣрцевъ огражденъ совершенно.

О чемъ Архіепископъ горы Саворской *Иерофей* сообщая возлюбленнымъ сынамъ церкви, съ симъ вмѣстѣ имѣть честь извѣстить, что по Высочайшему соизволенію Всеавгустѣйшаго Государа Императора, онъ еще имѣть счастье оставаться въ Россіи, для принятія добродѣтельныхъ приношеній въ пользу Храма Гроба Господня, до истеченія Высочайше назначеннаго двухъ годичнаго срока, — имѣя пребываніе свое въ Москвѣ на Іерусалимскомъ подворьѣ. (Спб. В.)

Одесса, 30-го Августа.

Изъ Константинополя пишутъ отъ 23-го Августа (4 Сентября):

Изъ Албаніи получены недавно очень благопріятныя извѣстія. Вся Султанская армія расположена была въ Бератской долині, и сообщалась съ эскадрою, намѣреваясь подступить къ Скутари. Надежда на счастливое окончаніе этой войны почти не подвержена никакому сомнѣнію.

— Дѣла живущихъ здѣсь Грековъ не приведены въ порядокъ. Турецкій Посланникъ въ Греціи потребовалъ своихъ паспортовъ, и оставилъ Аѣины; положеніе здѣшнихъ Грековъ становится чрезъ то еще болѣе затруднительнымъ; всѣ почти лавки сапожничьи и столярныя закрыты въ Перѣ и въ Галатѣ. Изъ Смирны получено извѣстіе, что Турецкій Посланникъ въ Греціи *Мехметъ-Бей*, прибылъ уже туда изъ Аѣинъ, и что онъ на дняхъ намѣренъ отправиться въ Константинополь.

— Изъ Египта получаютъ самыя плачевныя извѣстія о чумѣ и о холерѣ, которая еще присоединилась къ этой язвѣ. Въ Константинополѣ чума дѣйствуетъ слабо, и обнаруживается преимущественно между Польскими Жидами; нѣсколько сомнительныхъ случаевъ, въ нѣкоторыхъ домахъ въ Перѣ, возбуждали опасенія между жителями этого предметія.

— Последній чумный случай обнаружился въ Смирнѣ 12-го Августа, и съ тѣхъ поръ общественное здоровье было совершенно удовлетворительно; потому, можно считать тамъ вполне прекращенною эту болѣзнь, которая въ нынѣшнемъ году не сдѣлала однако жъ значительныхъ опустошеній, благодаря мудрымъ мѣрамъ Правительства, и предосторожностямъ, взятымъ каждымъ жителемъ отдѣльно.

— Чума въ Дарданеллахъ почти прекратилась, и съ прошлой недѣли до вчерашняго числа, случалось ежедневно не болѣе одного или двухъ припадковъ.

— Пароходъ *Левантъ*, подъ управленіемъ шкипера *Форда*, получивъ предложенія отъ нѣсколькихъ лицъ, совершить путешествіе въ Сирію и Египетъ, и посѣтить на пути Сирю, Родосъ, Кипръ, Байрутъ и Александрію, приглашаетъ охотниковъ, въ Смирнѣ или Константинополѣ, желающихъ воспользоваться этимъ случаемъ, дать знать о своемъ намѣреніи до 14-го Сентября сего года, чтобы по числу путешественниковъ можно было заблаговременно опредѣлить условія этой поѣздки. (Од. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 30-го Сентября.

26-го ч. с. м. въ Данцигѣ ожидали Его Императорскаго Высочества Великаго Князя КОНСТАНТИНА, откуда онъ на пароходѣ *Геркулесъ* отплываетъ въ Петербургъ.

— 21-го ч. с. м. Россійскій флотъ опять сталъ на якорѣ въ Данцигской пристани, гдѣ будетъ ожидать возвращенія изъ Калиша Россійской Гвардіи, которая сядетъ на корабли, что послѣдуетъ 7-го ч. Октября. Наканунѣ отплытія, данъ будетъ большой балъ, къ чему уже дѣлаются нужныя приготовленія.

— Въ Боннѣ 18-го ч. Сентября послѣдовало первое публичное собраніе Германскихъ испытателей природы и врачей. (Г. С.)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 17-го Сентября.

Газета *Athenium* сообщаетъ, что напослѣдокъ опредѣлено уже издать двѣ привилегіи: одну Лондонскому Университету, который отнынѣ будетъ называться *Коллегією*; другую на учрежденіе Главнаго Университета съ неограниченною властію, давать ученые степени всѣхъ факультетовъ лицамъ имѣющимъ къ полученію нужныя способности.

— Изъ рѣчи, произнесенной при открытіи 4-го ч. с. м. Правителемъ Ямайки видно, что Король, въ тайномъ собраніи Совѣта, не одобрилъ конченныхъ дѣйствій колониальнаго законодательства касательно исполненія билля объ освобожденіи невольниковъ и поручилъ исправленіе отвергнутыхъ статей. По поводу большихъ переменъ, происшедшихъ въ колониальной

О чемъ Архiepiskup Góry Tabor *Jerofeusz* упиавая życливыхъ synów Kościoła, razem ma honor donieść, że za Najwyższemъ zezwoleniemъ Cesarza Jegomości, jeszcze ma szczęście zabawić w Rossyi, dla przyjmowania dobrowolnychъ ofiarъ na rzeczъ Świątyni Grobu Zbawiciela, do upłynienia Najwyższy назначенного dwuletniego terminu, — mającъ swe mieszkanie w Moskwie na Jerozolimskimъ dziedzińcu. (G. S. P.)

Одесса, дня 30 Sierpnia.

Donoszą zъ Konstantynopola podъ 23oimъ Sierpnia (4go Września):

Zъ Albanii otrzymane niedawno wiadomości są bardzo przyjemne. Wojsko Sultana całe rozłożone było w dolinie Beratskiej, i miało komunikacyą zъ eskadrą, mającъ zamiarъ zbliżyć się ku Skutari (Iskudar). Nadzieja szczęśliwego ukończenia tej wojny, nie podlega żadney wątpliwości.

— Sprawy mieszkających tu Grekówъ jeszcze nie są uporządkowane. Poseł Turecki wъ Grecyi prosiłъ o pasporta, i wyjechałъ zъ Aten; położenie Grekówъ tutejszychъ staje się przezъ to jeszcze przykrejsze; wszystkie prawie kramy szewieckie i stolarskie są zamknięte na Pera i Galata. Ze Sмирны otrzymano wiadomości, że Poseł Turecki wъ Grecyi, *Mehmed-Bey*, przybyłъ już tamъ zъ Aten, i że temi dniami ma zamiarъ wyjechać do Konstantynopola.

— Zъ Egiptu dochodzą najsmutniejsze nowiny o powietrzu i cholерze, która się jeszcze przyłączyła do tej zarazy. Wъ Konstantynopolu dżuma jestъ słaba, i okazuje się szczególniej między Polskimi Żydami; kilka wątpliwychъ zdarzeń, wъ niektórychъ domachъ na Pera, wzbudziły obawę pomiędzy mieszkańcami tego przedmieścia.

— Ostatnie morowe powietrze okazało się wъ Smyrnie 12go Sierpnia, i odtądъ stan zdrowia publicznego byłъ zupełnie zadowalającymъ; podługъ tego, można tamъ uważać za zupełnie ustałą tę chorobę, która wъ terazniejszymъ jednakъ roku nie zrobiła znacznychъ zniszczeń, dzięki mądrymъ środkomъ Rządu i ostróżnościomъ, przezъ każdego zъ mieszkańcówъ osobno użytymъ.

— Powietrze morowe wъ Dardanellachъ prawie ustało, i odъ przeszłego tygodnia do dnia wczorayszego, nie zdarzało się na dzień więcej nadъ jeden lubъ dwa przypadki.

— Statekъ parowy *Levant*, podъ kierunkiemъ szypira *Fodra*, otrzymawszy wezwanie kilku osóbъ jechać do Syryi i Egiptu, i po drodze odwiedzić Syrę, Rodos, Cypr, Bajrutъ i Alexandryę, prosi, chcącychъ wъ Sмирні lubъ Konstantynopolu korzystać zъ tego zdarzenia, ażeby go uwiadomili przedъ 14tymъ Września tego roku, a to, żeby wcześнe mógłъ ułożyć warunki tej podróży. (G. O.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y j.

Berlin, dnia 30 Września.

Dnia 26 b. m. spodziewany byłъ wъ Gdańsku Jego C. W. Wielki Xiążę KONSTANTY, zъkądъ na okręcie parowymъ *Herkules*, odpłynie do Petersburga.

— Dnia 21 b. m., flota Rosyjska stanęła znowu na kotwicachъ wъ przystani Gdańskiej, gdzie stać będzie, dopóki powracające zъ Kalisza gwardye rosyjskie nie wsągdą na okręty, co nastąpi d. 7 Października. Wъ wigilię dnia tego ma być dany wъ Gdańsku wielki bal, do którego czynią jużъ terazъ potrzebne przygotowania.

— Wъ Bonnъ odbyło się d. 18 Września pierwsze publiczne posiedzenie tegoroczne towarzystwa Niemieckichъ badaczówъ natury i lekarzy. (G. C.)

WIELKA BRYTANIA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 17 Września.

Czytamy wъ *Athenium*, że postanowiono jużъ narzeczcie wydać dwa przywileje: jeden dla Uniwersytetu Londyńskiego, który odtądъ będzie się zwał *Collegium*; drugi na ustanowienie Uniwersytetu Metropolitalnego, zъ władzą nieograniczoną udzielania stopni wszystkichъ fakultetówъ osobomъ, do ichъ otrzymania u- sposobionymъ.

— Okazuje się zъ mowy, mianey przy otwarciu wъ dniu 4tymъ b. m. przezъ Rządъ Jamaiki, że Król, na tajemnymъ zgromadzeniu Rady, nie przyjąłъ ukończonychъ czynności legislatury kolonialney, dotyczącychъ wykonania bilu emancypacyi, i poleciłъ poprawę odrzuconychъ klauzul. Zъ powodu wielkichъ odmian, zasłanychъ wъ systemacie osadniczymъ, uważają, że tegoroczny zbiórъ cukru po-

системъ, полагаютъ, что нынѣшній сборъ сахара будетъ удаченъ. И будущіе также сборы, а особливо кофе обѣщаютъ благопріятныя послѣдствія.

(G. C.)

18-го Сентября.

Мы сообщаемъ слѣдующее извлеченіе изъ рѣчи, произнесенной Г-мъ Робертомъ Пилемъ 7-го ч. с. м. во время обѣда, даннаго въ честь его, жителями городовъ Тамворта и Бирминггана:

„Господа! Вамъ извѣстно, что Верхній Парламентъ недавно подвергнутъ былъ весьма сильному нападенію; даже въ Нижнемъ Парламентѣ одинъ изъ Членовъ объявилъ, что въ слѣдующемъ засѣданіи сдѣлаетъ предложеніе о преобразованіи Верхняго Парламента.

„Здѣсь безъ сомнѣнія дѣло идетъ о томъ, чтобы Лорды на будущее время въ Государственныхъ дѣлахъ не имѣли никакого голоса, и чтобы существовало только собраніе по волѣ народа, неподлежащее никакой отвѣтственности.

„Такое собраніе нарушило бы права Короны и уничтожило бы государственное уложеніе.

„Присвоеніе одной отрасли законодательства, произвело бы нестерпимыя притѣсненія.

„А я на сторонѣ государственнаго уложенія.

„Было бы сіе позоромъ для била преобразованія, еслибы кто сталъ утверждать, что сей билъ не сообразенъ съ государственнымъ уложеніемъ.

„Исторія всѣхъ странъ, по крайней мѣрѣ всѣхъ Европейскихъ Государствъ, пытавшихся учредить подобныя законодательныя собранія, основанныя на демократическихъ началахъ, удостовѣряетъ, что сии учрежденія не согласовались съ свободою и счастьемъ сихъ Государствъ; событія Франціи и Англіи довольно ясно показываютъ, до чего доводитъ Правленіе, избранное единственно голосомъ народа. (Слушайте!)

„Такое Правленіе обыкновенно, кончится тѣмъ, что какой-либо воинъ, коему благопріятствуетъ счастье, дѣлается самодержцемъ; и народъ охотно покоряется его власти, ибо лучше повиноваться одному, нежели многимъ.

„Такой конецъ демократическаго Правленія не есть впрочемъ случайнымъ; но причина онаго, имѣетъ свое основаніе въ самой натурѣ человѣческой. (Слушайте!)

„Вникнувъ въ образъ мыслей Англійскаго народа; сообразивъ, какъ у насъ раздѣлены имущества, и какъ все съ давнихъ лѣтъ у насъ соединено; я вполне убѣждаюсь, что, еслибы законодательная власть ввѣрена была одному только собранію, подъ именемъ Нижняго Парламента, или какимъ-либо другимъ: тогда непременно произошли бы тѣже послѣдствія, о которыхъ я нынѣ упоминалъ.

„Какой-либо военный Вождь, присвоилъ бы себѣ гражданскую власть, и по пролитіи потоковъ крови, вы также бы, какъ и Французы, ради были возвращенію прежняго порядка дѣлъ и возстановленію Монархіи.“ (Рукоплеканія.)

„Вѣрьте мнѣ, Господа! Такое собраніе, избранное народомъ, вовсе не состояло бы изъ однихъ философовъ и мудрецовъ, которые, забывая свою пользу, думалибы только объ общественной.

„Я уже сказалъ, что исторія собственнаго нашего Отечества и Франціи, показываетъ, чего бы должны мы ожидать.

„Сии слѣдствія стольже вѣрны, какъ и то, что всякая причина имѣетъ свое дѣйствіе; онѣ стольже непреложны, какъ и законы управляющіе вселенною и приведшіе обратно по истеченіи полувѣка сію комету, которая нынѣ стоитъ на нашемъ горизонтѣ. (Громкія рукоплеканія.)

„Можетъ быть кто скажетъ, что я возстаю такъ противу демократіи, нарочно умалчиваю о Америкѣ, и ограничиваюсь только Европейскими Государствами.

„Нельзя не сказать, и полагаю скажутъ, что образъ Правленія, о которомъ я упоминаю, на тамошнемъ полушаріи имѣетъ успѣхъ.

„Однакожь взглянемъ на Южную-Америку.

„Какое печальное позорище представляютъ сѣи Государства, удручаемыя безпрестанными междоусобицами!

„Отъ чегожь происходитъ, что въ нихъ и донынѣ неупрочено постоянное Правленіе, если образъ его столь превосходенъ? (Слушайте.)

„Впрочемъ если Соединенные Штаты Сѣверной Америки и пользуются благосостояніемъ, то изъ сего не слѣдуетъ, чтобы образъ Правленія, имъ свойственный, могъ бы быть удобенъ и для нашего Отечества.

„Сѣверная Америка есть чрезмѣрно обширная страна, коей часть и донынѣ безлюдна.

мыслимъ выпадне. I przyszłe także zbiory, a szczególniey kawę, zapowiadają szczęśliwy wypadek. (G. C.)

Дня 18.

Umieszczamy następujący wyjątek z mowy, którą Pan Robert Peel miał dnia 7go b. m. na obiedzie, danym na cześć jego w Tamworth przez obywateli miasta Tamworth i Birmingham.

„Wiadomo wam, Mości Panowie, że Izba Wyższa niedawno wystawiona była na pociski nader żywe; że nawet w Izbie Niższej jeden z Członków zapowiedział, iż na przyszłym posiedzeniu uczyni wniosek względem reformy Izby Wyższej.“

„Jest tu, bez wątpienia, mowa o tém, ażeby Lordowie nie mieli na przyszłość żadnego głosu w interesach kraju, i żeby istniało samo zgromadzenie przez naród wybrane, żadney kontroli nieulegające.“

„Takie zgromadzenie ubliżałoby prawom Korony i zniszczyłoby ustawę zasadniczą.“

„Przywłaszczenie jedney gałęzi prawodawstwa doprowadziłoby do najnieznośniejszego ucisku.“

„Ja zaś jestem za utrzymaniem ustawy zasadniczej.“

„Byłoby to paszkwilem na bil reformy, gdyby kto chciał twierdzić, że bil ten nie jest zgodny z ustawą zasadniczą.“

„Historia wszystkich krajów, przynajmniej wszystkich Państw Europejskich, które próbowały wprowadzać u siebie podobne zgromadzenia prawodawcze, złożone wyłącznie z pierwiastków demokratycznych, przekonywa, że instytucje te niezgodne były z swobodą i szczęściem tych krajów; dzieje Francji i Anglii okazują dość jasno, do czego doprowadzają rządy zgromadzenia, wybranego jedynie przez głos ludu.“ (słuchajcie.)

„Rządy takie kończą się zwykle na tém, iż wojownik jaki, któremu szczęście posłuży, staje się samowładcą; i lud się chętnie władzy jego oddaje, ponieważ woli słuchać jednego, niż kilkudziesięciu.“

„Taki koniec rządów demokratycznych, nie jest z resztą przypadkowym; ale przyczyna jego, ma swoją zasadę w samej naturze ludzkiej.“ (słuchajcie!)

„Gdy się zastanawiam nad sposobem myślenia ludu Angielskiego; gdy rozważam jak majątki u nas są rozdzielone, i jak wszystko z dawnych lat u nas jest połączone; przekonywam się, jak najmocniej, że gdyby władza prawodawcza powierzona byłaby jednemu tylko zgromadzeniu, noszącemu imię Izby Niższej, lub jakie bądź inne, na ówczas niechybnie nastąpiłyby też same skutki, o których dopiero mówiłem.“

„Wódz jaki wojskowy przywłaszczyłby sobie władzę cywilną; a po przelaniu krwi strumieni, byli-byście, równie jak naród francuzki, uradowani powrotem do dawnego porządku rzeczy, i ustanowieniem znowu Monarchii.“ (oklaski.)

„Wiercie mi, Panowie! takie zgromadzenie, przez lud wybrane, nie składałoby się bynajmniej z samych filozofów i mędrców, którzy, nie pomnąc na swoje, myśleliby tylko o publicznym dobru.“

„Powiedziałem już, że historia własnej naszej oyczyzny i Francji naucza, czego byśmy się spodziewać mieli.“

„Wypadki te tak są pewne, jak, że każda przyczyna, ma swój skutek; są tak niezmiennie, jak owe prawa, które światem rządzą i które po upływie półwieku sprowadziły napowrót tego komety, bawiącego teraz na poziomie naszym.“ (Huczne oklaski.)

„Może kto powie, iż powstając tak przeciw demokracji, z ostrożności pomijam wszelką wzmiankę o Ameryce, i przestaję na Państwach Europejskich.“

„Można powiedzieć, i wiem, iż mi powiedzą, że kształt Rządu, o którym mówię, udaje się na tamtej pół kuli ziemskiej.“

„Atoli rzucmy okiem na Amerykę Południową.“

„Jakiż smutny widok przedstawiają te kraje, nekane ciągłymi wojnami domowymi.“

„Zkąd pochodzi, że się w nich dotąd niemógł ustalić Rząd trwały, jeśli forma obrana, tak jest wyborna?“ (słuchajcie.)

„Jeśli zresztą Stany Zjednoczone Północnej Ameryki są w pomyślnym stanie, przecież z tego nie wypływa, żeby forma Rządu, która dla nich jest stosowna, przydała się i dla naszej oyczyzny.“

„Ameryka Północna jest krajem niezmiernie rozległości, a nawet część onej dotąd jest niezamieszкана.“

„Въ сѣи ненаселенныя страны можно высылать недовольныхъ, а посему самое уже топографическое положеніе представляетъ большую разность между Соединенными Штатами и Великобританією.“

„Американскія учрежденія могутъ быть полезными для юного, недавно возникшаго государства; но сомнительно, чтобы онъ выгодны были для народа, который, какъ мы, воспитаніемъ, законами, состояніемъ имуществъ, и глубоко вкорененными мнѣніями (пустъ ихъ кому угодно называютъ предразсудками) приверженъ къ монархическому образу своихъ предковъ.“ (Громкія рукоплесканія.)

„Впрочемъ и состояніе республикъ Сѣверной Америки не столь счастливо, чтобы Англійскій народъ подъ Монархическимъ Правленіемъ, могъ завидовать оному.“

Здѣсь Ораторъ упомянулъ о новыхъ преступленіяхъ въ Висксбургѣ, и обратилъ вниманіе на опасность, коею система невольничества угрожаетъ Южнымъ Государствамъ, состоящимъ въ союзѣ, и сказалъ:

„Мнѣ кажется, что я доказалъ, сколь мало полагаться можно на народный образъ Правленія.“

„Даже надежда, которую полагали на трехъ Іюльскихъ дняхъ, почти нынѣ исчезла, и новыя узаконенія, изданныя Французскимъ Правительствомъ, сдѣлались нынѣ предметомъ общихъ разговоровъ.“

„Я не виню Короля Французовъ, который, вѣрно желаетъ счастья своему народу. Не онъ виновенъ тому, что долженъ принимать тѣ мѣры, которыми нынѣ занимались Французскія Палаты.“

„Виновна тому горсть людей, возбуждающихъ народъ къ сопротивленію Правительству; они одни принуждаютъ Французскія Палаты къ сообщенію законамъ такой строгости.“

„Нѣтъ, не Французское Правительство тому виною, если Французскій народъ, принужденъ переносить болѣе тягости, нежели прежде; и могу утверждать, что Французы пользуются нынѣ меньшею свободою, нежели мы во время давняго нашего Правленія.“

„Но послѣ угрозы, кои слышалъ я противу Палаты Перовъ и Епископовъ, послѣ явнаго намѣренія отнять голосъ у сей Палаты, полагаю, что народъ долженъ объявить: желаетъ ли онъ только прекращенія дѣйствительныхъ злоупотребленій, или онъ недоволенъ нынѣшними своими учрежденіями, такъ, что вмѣсто оныхъ, желаетъ народнаго собранія, дающаго независимо законы.“

„Господа! искренне желаю, что бы не было распри между обѣими Палатами Парламента.“

„По моему мнѣнію, для народа, всего выгоднѣе, спокойно заниматься разными промыслами, не прерывая своихъ занятій безпрестанными перемѣнами законодательства; но если соответственный достоинству и справедливости договоръ между обѣими Палатами почитаю я необходимымъ: то съ другой стороны, я долженъ сказать, что никогда не одобряю такой мѣры, чтобы одна отрасль законодательства, сдѣлалась жертвою другой.“

„Мое мнѣніе въ краткости слѣдующее: желаю, дабы вы и всѣ избиратели, уравнили состояніе нашего Государства съ состояніемъ прочихъ державъ. Потомъ желаю, что бы вы также вникли въ большія перемѣны, какія въ послѣднихъ годахъ произошли въ нашемъ краѣ; что Нижній Парламентъ получилъ преобразованіе, все это не иначе какъ съ согласія Лордовъ. (Слушайте!)“

„Если Англійскій народъ не пользуется всеми выгодами, какихъ онъ желаетъ; покрайней мѣрѣ онъ имѣетъ значительныя.“

„И такъ вникнувъ въ сѣи выгоды, можетъ ли Англійскій народъ требовать республики! Не видитъ ли онъ себя хорошо представляемымъ, и не можетъ ли онъ отъ обѣихъ своихъ законодательныхъ Палатъ, какъ онъ нынѣ учрежденъ, ожидать приличнаго устраненія злоупотребленій, еще существующихъ.“

„Вы не будете Господа столь неблагоразумны, чтобы вы нелыбимъ и пагубнымъ проектамъ нѣсколькихъ лицъ, стали благопріятствовать.“

„Просвѣщенный народъ нашего края вѣрно не лишится выгоды, которыми нынѣ пользуется, но будетъ исполнять свою обязанность въ отношеніи къ будущимъ поколѣніямъ, передавая имъ ненарушимые законы, какіе для насъ обезпечиваетъ уложеніе, и какіе мы сами получили отъ нашихъ предковъ.“ (Громкія рукоплесканія.) (D. P.)

25-го Сентября.

Герцогъ Немурскій возвратился вчера изъ путешествія вовнутрь Англіи и на сихъ дняхъ отправляется въ Парижъ. (G. C.)

— Канцлеръ Казначейства объявилъ въ послѣднемъ засѣданіи Нижняго Парламента, что Правительство

„Въ те незамыслимые околицы можно высылать не-
уcontentованныхъ, а такъ ужъ само положеніе топографическое stanowi niezmierną różnicę między Stanami Zjednoczonymi, a Wielką Brytanią.“

„Instytucje amerykańskie mogą być dobre dla młodego niedawno powstałego Państwa; ale wątpię, czyby się przydały dla ludu, który, jak my, przez wychowanie, prawa, stan majątkowy i głęboko zakorzenione opinie (niech je, kto chce, nazywa przesądami), przywiązany jest do formy monarchicznej ojców swoich.“ (huczne oklaski.)

„Zresztą i stan rzeczypospolitych Północnej Ameryki nie jest tak bardzo szczęśliwy, żeby lud Angielski pod Rządem Monarchicznym, miał na nie patrzeć okiem zazdrośnym.“

Mówca przypomniał tu świeże egzekucje w Vicksburgu (w Louisiane), a zwróciwszy uwagę na niebezpieczeństwa, któremi system niewolnictwa zagraża południowemu Państwu Związku, rzekł dalej:

„Zdaje mi się, żem dowiódł, jak mało można się spuścić na demokratyczną formę Rządu.“

„Nawet nadzieja, którą zasadzano na 3ch dniach lipcowych, znikła teraz właśnie niemało, a nowe ustawy, wydane teraz przez Rząd Francuzki są przedmiotem powszechnej rozmowy.“

„Nie oskarżam Króla Francuzów, który, jak miemam, pragnie szczęścia narodu swego. Nie jest winą jego, jeśli się musi chwycić takich środków, któremi się teraz Izby Francuzkie zajmowały.“

„Jest to winą garstki ludzi, którzy pobudzają lud do oporu Rządowi; oni jedynie zmagają Izby Francuzkie do nadania takiej surowości prawom.“

„Nie, nie jest to winą Rządu Francuzkiego, jeśli naród Francuzki doznawać musi większego uciemiężenia, niż dawniej; i twierdzić mogę, że Francuzi teraz mniej swobód używają, niż my za dawnego naszego Rządu.“

„Lecz po gróźbach, jakie słyszałem przeciw Izbie Lordów i Biskupów, po wyraźnie objawionym zamiarze odebrania *Veto* tej Izbie, miemam, iż naród powinien oświadczyć, czy żąda tylko uchylecia istotnych nadużyć, lub czyli jest nie kontent z teraźniejszych swoich instytucji, tak, iż w miejscu ich chce zgromadzenia popularnego, które daje prawa bez kontroli.“

„Zaiste szczerze pragnę, aby unikniono kolidy między obiedwoma Izbami Parlamentowemi.“

„Mniemam, iż jest interessem ludu, aby mógł spokojnie trudnić się różnemi swemi sposobami zarobkowania, nie będąc ustawicznie przerywany zatargami prawodawstwa; lecz jeśli godny i sprawiedliwy układ między obiedwoma Izbami poczynię za pożądany, muszę z drugiej strony powiedzieć, iż nigdy nie pochwalę układu, któryby jedną gałąź prawodawstwa czynił ofiarą dla drugiej.“

„Zdanie moje jest w krótkości następujące: pragnę, abyście WPanowie i wszyscy wyborcy porównali stan kraju naszego ze stanem innych krajów. Dalej pragnę, abyście także rozważyli wielkie odmiany, jakie w ostatnich latach zaszły w kraju naszym; że Izba Niższa doznała reformy, a to wszystko za przyzwoleniem Lordów. (słuchajcie!)“

„Jeśli naród Angielski nie używa wszystkich korzyści, jakich pragnie; znaczne przecież posiada.“

„Czyliż naród Angielski, rozważywszy te korzyści, może pragnąć rzeczypospolitej? Czyliż nie widzi się dobrze reprezentowanym, i czyliż od obudwóch swoich Izb prawodawczych, jak są teraz ustanowione, nie może się spodziewać przyzwoitego uchylecia nadużyć, jeszcze istniejących?“

„Nie będziecie, zapewne WPanowie tak nie rozsądni, abyście awanturniczym i zgubnym projektem kilku ludzi cokolwiek sprzyjali.“

„Oświecony lud naszego kraju niepozabawi się zapewne korzyści, których teraz używa; lecz pełnić będzie obowiązek swój względem następnych pokoleń, zostawując im nienadwergżone prawa, jakie nam ustawa zaręcza, i jakieśmy sami od przodków naszych otrzymali.“ (huczne oklaski.) (Dz. P.)

Dnia 25.

Xiążę Nemours wrócił wczora z podróży swojej po Anglii; w tych dniach wraca do Paryża. (G. C.)

— Kanclerz Skarbu, na ostatniem posiedzeniu Izby Niższej Angielskiej uwiadomił, iż zamiarem Rządu

намѣрено въ будущее Парламентское собраніе предложить законъ о сравненіи Евреевъ въ правахъ съ прочими Англійскими подданными. (Сиб. В.)

ФРАНЦІЯ.

Парижъ, 19-го Сентября.

Здѣсь бьются объ закладъ на значительныя суммы, что въ сію минуту, Графъ *Себастьяни*, пересталъ уже быть Посланникомъ при Ст. Джемскомъ Кабинетѣ.

— Вообще говорятъ, что путешествіе Лорда *Гренвилля*, есть не что иное, какъ только предвѣстіемъ отозванія его изъ Посольства при здѣшнемъ Дворѣ. Сему извѣстію приписываютъ большую важность.

— *Constitutionnel* пишетъ: „Духъ, въ которомъ учинены послѣднія наименованія Дипломатовъ и Перовъ даетъ нѣкоторую важность слухамъ, о преднамѣреваемыхъ перемѣнахъ въ разныхъ отрасляхъ Государственнаго управленія. Говорятъ явно о назначеніи Чиновниковъ въ разные префектуры и подпрефектуры, съ оставленіемъ тѣхъ, которые во время Іюльской революціи получили свои мѣста. Министерство признаетъ, что помянутыхъ Чиновниковъ ни въ чемъ болѣе упрекать нельзя, кромѣ того, что они Карлистскую партію и большіхъ помѣщиковъ, коими отсель доктринеры намѣрены поддерживать, не довольно щадили. Изъ сего видно, что и Департаменты будутъ подвергнуты тойже системѣ, которая нынѣ въ Министерствѣ кажется получаетъ перевѣсъ.

— Въ Испаніи состоитъ на лицѣ 10,609,000 жителей. Изъ сихъ только 2 милліона остается подданныхъ, которыми Королева Правительница еще управлять можетъ.

21-го Сентября.

По словамъ журнала *National*, новое Испанское Министерство обнародовало программу своихъ положеній. Первая статья онаго начинается сими словами: „Никакого посредничества! Еслибъ оное и предложено было, мы отвергнемъ; если стануть оное намъ давать насильно, мы воспротивимся.“

— Изъ Байонны отъ 14-го ч. сообщено, что Карлисты близъ Андаы напали на барку, шедшую подъ Французскимъ флагомъ: однако оную защитили отрядъ пѣхоты.

— *Sentinelle des Pyrénées* прекословитъ извѣстію, что будто бы *Донъ-Карлосъ* велѣлъ разстрѣлять 500 Англичанъ, попавшихся въ плѣнъ.

— Говорятъ, что по собственному усильному требованію Г. *Реневаля* будетъ отозванъ изъ Мадрита. Его кажется назначаютъ въ Вѣну, а на мѣсто его Г-на *Румини*, или Г-на *Монтбелло*. (G. C.)

22-го Сентября.

Король съ семействомъ возвратился вчера изъ замка *Еу*.

— Маршалъ *Клозель*, Намѣстникъ Французскихъ владѣній въ Сѣверной Африкѣ, по силѣ предоставленной ему власти, прежняго Бея *Титери*, *Мустафу-Бенъ-Гаджи-Омара*, назначилъ Беемъ Миліаны и Шершеля.

— Напослѣдокъ удалось Полиціи опять поймать *Пепина*. Здѣсь прописываемъ нѣкоторыя подробности его ареста: Чиновникъ Полиціи узнавъ, что *Пепинъ* скрывается на одной мызѣ въ окрестности Мо, тотчасъ уведомилъ о семъ Префекта Полиціи. Сей, никому не объявивъ о семъ открытіи, подъ предлогомъ охоты, выѣхалъ изъ Парижа съ своимъ зятемъ и помянутымъ Чиновникомъ въ показанную мызу, и тамъ въ 5-ть часовъ утра задержалъ *Пепина* и тотчасъ въ собственномъ экипажѣ доставилъ его въ Парижъ. Въ Министерствѣ Внутреннихъ Дѣлъ о поимкѣ *Пепина* тогда узнали, когда онъ уже былъ заключенъ.

— Константицкій Епископъ недавно умеръ.

— *Пепину* будутъ сегодня даны очныя ставки съ *Фіески*.

— Неудовольствія между Посланниками Англійскимъ и Французскимъ при Мадритскомъ Дворѣ столь же явны, какъ и прежде.

23-го Сентября.

Король позавчера ночью возвратился изъ замка *Еу*. Вчера разнесся слухъ, что близъ Парижа выстрѣлено въ Королевскій экипажъ. Домъ, изъ котораго сдѣланъ выстрѣлъ, стоитъ между Уанъ и Батиньоль; онъ тотчасъ былъ окруженъ, владѣлецъ и его жена арестованы. Но они обое уже уволены: ибо хозяинъ оправдался, что о проѣздѣ Короли вовсе не зналъ, а выстрѣлилъ изъ окна, чтобы прогнать вора, похищающаго овощи въ его саду. — Сегодня предположенъ былъ большой Министерскій Совѣтъ, но какъ еще Князь *Броли* не возвратился, то и отсрочено къ завтрашнему числу. Г-нъ *Тьеръ* намѣ-

est, на przyszłymъ zgromadzeniu Parlamentu wnieść projekt o porównaniu Żydów w prawach z innemi poddanemi Angielskiemi. (G. S. P.)

FRANCYA.

Paryż, dnia 19 Września.

Porobiono tu zakłady dość znaczne, że w tej chwili, Hr. *Sebastiani*, przestał już być Posłem przy gabinecie St. James.

— Mówią tu dosyć powszechnie, że podróż Lorda *Grenville* nie jest niczemъ innem, jak tylko przepowiednią jego odwołania z poselstwa przy dworze tutejszym. Jest to wiadomość, której nie małą przypisują ważność.

— *Constitutionnel* zawiera: „Duch, w jakim ostatnie dyplomatyków i parów mianowania uskutecznione zostały, nadaje pewną wagę pogłosce o nastąpić mających zmianach w rozmaitych gałęziach publicznego zarządu. Mówią głośno o dalszém osadzeniu rozmaitych prefektur i podprefektur, z usunięciem tych urzędników, którzy przez rewolucyą lipcową swoje posady otrzymali. Ministerjum przyznaje, że urzędnikom rzeczonym nie innego zarzucić nie można, prócz tego, iż karlistowskiej partyi i wielkich właścicieli ziemskich, na których się doktrynerowie odtąd wspierać zamysłają, nie dosyć oszczędzali. To pokazuje, że i departamenta temuż samemu systematowi podległe zostaną, który teraz w ministerjum przeważać się zdaje.

— Hiszpania ma obecnie 10,609,000 mieszkańców. Z tych nie pozostaje, jak 2 miliony poddanych, któremi Królowa Rejentka rozrządzać jeszcze może.

Dnia 21.

Według dziennika *National*, nowe ministerjum hiszpańskie ogłosiło program swych zasad. Pierwszy jego artykuł zaczyna się temi słowy: „Żadney interwencyi! Gdyby ją ofiarowano, odrzucimy; gdyby ją narzucić chciało, odeprzemy.“

— Doniesiono pod d. 14 z Bajonny, że karliści uderzyli w bliskości Andaya na barkę, płynącą pod banderą francuską, której atoli bronił oddział piechoty.

— *Sentinelle des Pyrénées* odwołuje wiadomość, jakoby *Don Carlos* kazał rozstrzelać 500 Anglików, którzy się do niewoli dostali.

— Mówią, że na usilne, własne żądanie, Pan *Rayneval*, z Madrytu odwołany zostanie. Przeznaczają mu poselstwo do Wiednia, na jego zaś miejsce Pana *Rumigny* albo Pana *Montebello*. (G. C.)

Dnia 22.

Król i Familia Królewska wczora wieczorem z zamku *Eu* tu powrócili.

— Marszałek *Clauzel*, Wielkorządca Francuzkich posiadłości w Afryce Północnej, z mocy udzielonej sobie władzy, dawniejszego Beja *Tittery*, *Mustafę-Ben-Hadżi-Omar*, mianował Bejem Miliany i Charchellu.

— Nakoniec udało się policyi poymać znowu *Pepina*. Oto są niektóre szczegóły jego uwięzienia: Urzędnik policyjny wywiedziawszy się, że *Pepin* w folwarku jednym w okolicach Meaux jest ukryty, śpiesznie doniósł o tém Prefektowi policyi. Ten, nikomu słowa nie powiedziawszy o tém odkryciu, udał polowanie i wyjechał z Paryża, z zięciem tylko swoim i tym agentem, pojechał do wskazanego folwarku, i tam o godzinie 5tej zrana *Pepina* uwięził, i natychmiast we własnym pojeździe do Paryża przywoził. W Ministerjum spraw wewnętrznych o ujęciu *Pepina* wtedy się dopiero dowiedziano, kiedy on już był zamknięty.

— Biskup Konstancyeński (*Constances*) nie dawno umarł.

— *Pepin* dzisiaj ma być naocznie stawiony z *Fieschim*.

— Poróżnienie między Posłami Angielskim i Francuzkim przy Dworze Madryckim znowu jest tak widoczne, jak niegdyś.

Dnia 23.

Król nocy zaprzestę z zamku *Eu* tu powrócił. Wczora rozeszło się, że w bliskości Paryża, do pojazdu Królewskiego strzelono. Dom, z którego wystrzał pochodził, między St. Ouen a Batignoles położony, otoczono; właściciela i jego żonę aresztowano. Ale oboje są już wypuszczeni: ponieważ gospodarz wytłómaczył się, że o przejeździe Króla zgoła nie wiedział, a strzelił z okna dla odpędzenia złodzieja, kradnącego mu owoce w ogrodzie. — Dziś miała być wielka Rada Ministrów, ale że jeszcze Xiążę *Brogie* nie powrócił, Radę więc odłożono na jutro. P. *Thiers* przed niejakim czasem miał jechać do Szwajcaryi i Włoch, później

24-го Сентября.

25-го Сентября.

И т л ѳ я.

Испания.

ВИЛЬНА, Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Октября 1 д. 1855 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. и Кав. *Левъ Боровскій.*

Dnia 24.

Dnia 25.

W E O C H Y.

H I S P A N I A.

Od dnia 1go teraźniejszego miesiąca Października, zaczęła się prenumerata na ostatni tego roku Kwartał gazety Kurjera Litewskiego — Cena zwy-
czajna srebrem rub. 2 kop. 25.